C/2024/7209

2024.12.10.

P10_TA(2024)0006

Végrehajtási jogi aktussal szembeni kifogás: a karbendazim és a tiofanát-metil megengedett szermaradék-határértékei

Az Európai Parlament 2024. szeptember 18-i állásfoglalása a 396/2005/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet II., III. és V. mellékletének az egyes termékekben, illetve azok felületén található benomil, karbendazim és tiofanát-metil megengedett szermaradék-határértékei tekintetében történő módosításáról szóló bizottsági rendeletre irányuló tervezetről (D089819/05 – 2024/2758(RPS))

(C/2024/7209)

Az Európai Parlament,

— tekintettel a 396/2005/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet II., III. és V. mellékletének az egyes termékekben, illetve azok felületén található benomil, karbendazim és tiofanát-metil megengedett szermaradék-határértékei tekintetében történő módosításáról szóló bizottsági rendelet tervezetére (D089819/05),

— tekintettel a növényi és állati eredetű élelmiszerekben és takarmányokban, illetve azok felületén található megengedett növényvédőszer-maradékok határértékéről, valamint a 91/414/EGK tanácsi irányelv módosításáról szóló, 2005. február 23-i 396/2005/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([1]) és különösen annak 14. cikke (1) bekezdésének a) pontjára,

— tekintettel a növényvédő szerek forgalomba hozataláról, valamint a 79/117/EGK és a 91/414/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. október 21-i 1107/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([2]) és különösen annak 4. cikke (1) bekezdésére, 4. cikke (2) bekezdése első albekezdésének a) pontjára és II. mellékletének 3.6.2., 3.6.4. és 3.6.5. pontjára,

— tekintettel az élelmiszerjog általános elveiről és követelményeiről, az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság létrehozásáról és az élelmiszerbiztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, 2002. január 28-i 178/2002/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([3]) és különösen annak 5. cikke (1) bekezdésére,

— tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 11., 13., 168. és 191. cikkére,

— tekintettel az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (EFSA) által 2021. július 5-én elfogadott és 2021. augusztus 23-án közzétett, indokolással ellátott véleményre ([4]),

— tekintettel az EFSA által 2024. január 10-én elfogadott és 2024. február 20-án közzétett, indokolással ellátott, naprakésszé tett véleményre ([5]),

— tekintettel az EFSA által 2010. április 30-án jóváhagyott és 2010. május 12-én közzétett, a peszticidekre vonatkozó szakértői értékelésről szóló következtetésre ([6]),

— tekintettel az EFSA által 2017. december 8-án jóváhagyott és 2018. január 17-én közzétett, a peszticidekre vonatkozó szakértői értékelésről szóló következtetésre ([7]),

([1]) HL L 70., 2005.3.16., 1. o.
([2]) HL L 309., 2009.11.24., 1. o.
([3]) HL L 31., 2002.2.1., 1. o.
([4]) Az EFSA indokolással ellátott véleménye a benzimidazol karbendazim és tiofanát-metil toxikológiai tulajdonságairól és megengedett szermaradék-határértékeiről (MRL-ek), EFSA Journal 2021;19(8):e06773, https://doi.org/10.2903/j.efsa.2021.6773.
([5]) Az EFSA indokolással ellátott, naprakésszé tett véleménye a karbendazim és tiofanát-metil benzim és tiofanát-metil toxikológiai tulajdonságairól és megengedett szermaradék-határértékeiről, EFSA Journal 2024;22(2):e8569, https://doi.org/10.2903/j.efsa.2024.8569.
([6]) EFSA Conclusion on the peer review of the pesticide risk assessment of the active substance carbendazim (A karbendazim hatóanyagú növényvédő szereknél felmerülő kockázatok értékelésének szakmai vizsgálatából levont következtetés), EFSA Journal 2010;8(5):1598, https://doi.org/10.2903/j.efsa.2010.1598.
([7]) Az EFSA által a tiofanát-metil hatóanyagú növényvédő szereknél felmerülő kockázatok értékelésének szakértői vizsgálatából levont következtetés; EFSA Journal 2018;16(1):e05133, https://doi.org/10.2903/j.efsa.2018.5133.

— tekintettel az EFSA által 2024. március 27-én elfogadott és 2024. május 13-án közzétett nyilatkozatra ([8]),

— tekintettel az Európai Vegyianyag-ügynökség kockázatértékelési bizottsága (RAC) által 2019. december 5-én elfogadott véleményre ([9]),

— tekintettel a Bizottságra ruházott végrehajtási hatáskörök gyakorlására vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, 1999. június 28-i 1999/468/EK tanácsi határozat 5a. cikke (3) bekezdésének b) pontjára és 5a. cikkének (5) bekezdésére ([10]),

— tekintettel eljárási szabályzata 115. cikkének (2) és (3) bekezdésére és (4) bekezdésének c) pontjára,

— tekintettel a Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottság állásfoglalási indítványára,

A. mivel a mezőgazdasági termelők 2024 első felében tartott tüntetésein az egyik legfőbb követelés a tisztességes és egyenlő bánásmód biztosítása volt a harmadik országokból importált termékek esetében is, amelyeknek ugyanazon normáknak kell megfelelniük, mint az Unióban előállított termékeknek;

B. mivel a bizottsági rendelettervezet elfogadása a továbbiakban is lehetővé tenné az Unióba irányuló importot, amely nem felel meg az uniós mezőgazdasági termelőkre vonatkozó előírásoknak;

C. mivel egy ilyen helyzet versenyhátrányba sodorná az uniós mezőgazdasági termelőket;

D. mivel a karbendazim hatóanyag jóváhagyása 2014. november 30-án lejárt, és nem nyújtottak be meghosszabbítás iránti kérelmet;

E. mivel a karbendazim az 1272/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ([11]) szerint megfelel az 1B. kategóriába tartozó, mutagén anyagként és az 1B. kategóriába tartozó, reprodukciót károsító anyagként való besorolás kritériumainak, valamint az 1107/2009/EK rendelet II. mellékletének 3.7.2. pontja szerint a perzisztens, bioakkumulatív és mérgező (PBT) kritériumok közül kettőnek (P és T);

F. mivel a karbendazim az 1272/2008/EK rendelettel összhangban a vízi élővilágra nagyon mérgezőként van besorolva, a vízi élővilágra nagyon mérgező, hosszan tartó hatásokkal jár és allergiás bőrreakciót okozhat;

G. mivel ezért helyénvaló törölni a 396/2005/EK rendelet II. mellékletében a karbendazimra vonatkozóan megállapított jelenlegi megengedett MRL-eket az említett rendelet 14. cikke (1) bekezdésének a) pontjával és 17. cikkével összhangban;

H. mivel a Bizottság a bizottsági rendelettervezetben azt javasolja, hogy a karbendazimra vonatkozó import tűréshatárokon alapuló megengedett MRL-eket az EFSA 2021. július 5-i indokolással ellátott véleménye alapján a citrom, a zöldcitrom (lime), a mandarin és az okra/bámia esetében a meghatározási határ felett tartsák fenn;

I. mivel a Bizottság a bizottsági rendelettervezetben azt javasolja, hogy a citromra, a lime-ra és a mandarinra vonatkozó import tűréshatárokon alapuló MRL-ek a jelenlegi, 0,7 mg/kg értéken maradjanak, és az okrára/bámiára vonatkozó MRL-eket az EFSA által megállapított új, 1,5 mg/kg értékben állapítsák meg;

J. mivel a tiofanát-metil hatóanyag jóváhagyását 2020. október 15-én nem újították meg, miután a kérelmező visszavonta a meghosszabbítás iránti kérelmét;

K. mivel a tiofanát-metil az 1272/2008/EK rendelet ([12]) szerint megfelel 2. kategóriába tartozó mutagén anyagként és a 2. kategóriába tartozó, reprodukciót károsító anyagként való besorolás kritériumainak;

([8]) Az EFSA nyilatkozata a karbendazim egészségügyi alapú irányértékeinek megállapításához az EFSA rendelkezésére álló adatok minőségének értékeléséről, EFSA Journal 2024;22(5):e8756, https://doi.org/10.2903/j.efsa.2024.8756.

([9]) A kockázatértékelési bizottság véleménye, amely a karbendazim (ISO), metil-benzimidazol-2-il-karbamát uniós szintű harmonizált osztályozását és címkézését javasolja; https://www.echa.europa.eu/documents/10162/5eb9760e-6c73-7f2c-1226-98d92ed847d1.

([10]) HL L 184., 1999.7.17., 23. o.

([11]) Az Európai Parlament és a Tanács 1272/2008/EK rendelete (2008. december 16.) az anyagok és keverékek osztályozásáról, címkézéséről és csomagolásáról, a 67/548/EGK és az 1999/45/EK irányelv módosításáról és hatályon kívül helyezéséről, valamint az 1907/2006/EK rendelet módosításáról (HL L 353., 2008.12.31., 1. o.).

([12]) Az Európai Parlament és a Tanács 1272/2008/EK rendelete (2008. december 16.) az anyagok és keverékek osztályozásáról, címkézéséről és csomagolásáról, a 67/548/EGK és az 1999/45/EK irányelv módosításáról és hatályon kívül helyezéséről, valamint az 1907/2006/EK rendelet módosításáról (HL L 353., 2008.12.31., 1. o.).

L. mivel 2024. január 10-i indokolással ellátott, naprakésszé tett véleményében az EFSA a tiofanát-metilt az (EU) 2018/605 bizottsági rendeletben ([13]) meghatározott, az endokrin károsító tulajdonságok meghatározására szolgáló tudományos kritériumok szerint az emberekre nézve releváns endokrin károsító anyagként (pajzsmirigy-modalitás) azonosította;

M. mivel a karbendazim a tiofanát-metil egyik fő növényi metabolitja;

N. mivel az EFSA peszticidekre vonatkozó szakértői értékelésről szóló, 2017. december 8-i következtetése szerint a tiofanát-metil klasztogén potenciáljára tekintettel nem lehet toxikológiai referenciaértékeket megállapítani a fogyasztóra és a hatóanyagot kezelő személyekre jelentett kockázatának értékelésére vonatkozóan;

O. mivel 2024-ben a Bizottság az 1B. kategóriába tartozó, reprodukciót károsító anyagként besorolt hatóanyag, a tiakloprid esetében az MRL-eket a vonatkozó kimutatási határértékek szintjére csökkentette, azzal érvelve, hogy „[az endokrin rendszerrel kapcsolatos hatásokra vonatkozó,] Hatóság általi kiegészítő kockázatértékelés lezárásáig, valamint az emberi egészségre gyakorolt potenciálisan káros hatásokkal kapcsolatban rendelkezésre álló releváns információkra tekintettel helyénvaló [e termékek esetében] az MRL-ek ideiglenes csökkentése” ([14]);

P. mivel ezért helyénvaló törölni a 396/2005/EK rendelet II. mellékletében a tiofanát-metilre vonatkozóan megállapított jelenlegi MRL-eket az említett rendelet 14. cikke (1) bekezdésének a) pontjával és 17. cikkével összhangban;

Q. mivel a Bizottság a bizottsági rendelettervezetben azt javasolja, hogy a tiofanát-metilre vonatkozó import tűréshatárokon alapuló MRL-eket az EFSA 2021. július 5-i indokolással ellátott véleménye alapján a lime és az okra/bámia esetében a meghatározási határ felett tartsák fenn; mivel a tiofanát-metilre vonatkozó MRL 6 mg/kg, ami 600-szorosa a meghatározási határnak;

R. mivel a 396/2005/EK rendelet (5) preambulumbekezdése előírja, hogy a maradékanyagok nem lehetnek jelen olyan mennyiségben, amely elfogadhatatlan kockázatot jelentene az emberekre és adott esetben az állatokra nézve;

S. mivel az 1107/2009/EK rendelet 4. cikke (2) bekezdése első albekezdésének a) pontja előírja, hogy a növényvédő szerek maradékanyagai – figyelembe véve az ismert halmozódó és szinergikus hatásokat – nem befolyásolhatják károsan az emberek, köztük a veszélyeztetett csoportok egészségét vagy az állatok egészségét; mivel az említett rendelet II. mellékletének 3.6.2. pontja úgy rendelkezik, hogy az 1272/2008/EK rendelettel összhangban az 1A. vagy 1B. kategóriába tartozó mutagén anyagként besorolt hatóanyag nem hagyható jóvá; mivel az említett melléklet 3.6.4. pontja úgy rendelkezik, hogy az 1272/2008/EK rendeletnek megfelelően 1A. vagy 1B. kategóriájú, reprodukciót károsító anyagként besorolt hatóanyag csak akkor hagyható jóvá, ha „az érintett hatóanyag élelmiszerekben és takarmányokban található szermaradékai nem haladják meg a 396/2005/EK rendelet 18. cikke (1) bekezdésének b) pontjával összhangban megállapított alapértelmezett értéket”; mivel az említett melléklet 3.6.5. pontja úgy rendelkezik, hogy egy hatóanyag nem hagyható jóvá, ha endokrin károsító tulajdonságokkal rendelkezik, kivéve, ha „az érintett hatóanyag élelmiszerekben és takarmányokban található szermaradékai nem haladják meg a 396/2005/EK rendelet 18. cikke (1) bekezdésének b) pontjával összhangban megállapított alapértelmezett értéket”; mivel a 396/2005/EK rendelet 18. cikke (1) bekezdésének b) pontja az alapértelmezett értéket 0,01 mg/kg-ban határozza meg;

T. mivel a 396/2005/EK rendelet 3. cikke (2) bekezdésének g) pontja úgy rendelkezik, hogy az import tűréshatár az importált termékek tekintetében abban az esetben állapít meg MRL-eket, ha „egy adott terméken előforduló növényvédő szerben található hatóanyag használata a Közösségen belül nem engedélyezett a közegészségügytől eltérő okokból az adott termék és használat tekintetében”; mivel a karbendazim nem felel meg ezeknek a kritériumoknak, mivel az 1B. kategóriába tartozó mutagén és az 1B. kategóriába tartozó, reprodukciót károsító anyagként való besorolása miatt az Unióban már nem hagyható jóvá; mivel a tiofanát-metil sem felel meg ezeknek a kritériumoknak, mivel az (EU) 2018/605 rendeletben meghatározott, az endokrin károsító tulajdonságok meghatározására szolgáló tudományos kritériumok szerint az emberekre nézve releváns endokrin károsító anyagként (pajzsmirigy-modalitás) lett azonosítva;

U. mivel a 178/2002/EK rendelet 5. cikkének (1) bekezdése értelmében az élelmiszerjognak az emberi élet és egészség magas szintű védelmének és a fogyasztói érdekek védelmének egy vagy több általános célját kell szolgálnia, beleértve az élelmiszer-kereskedelem tisztességes gyakorlatának érvényesítését; ennek során lehetőség szerint tekintettel kell lenni az állatok egészségének és jóllétének védelmére, valamint a növények egészségének és a környezetnek a védelmére;

([13]) A Bizottság (EU) 2018/605 rendelete (2018. április 19.) az 1107/2009/EK rendelet II. mellékletének az endokrin károsító tulajdonságok meghatározására szolgáló tudományos kritériumok megállapítása tekintetében történő módosításáról (HL L 101., 2018.4.20., 33. o.).

([14]) https://ec.europa.eu/transparency/comitology-register/screen/documents/089880/5/consult?lang=hu

V. mivel a Bizottság „A »termelőtől a fogyasztóig« stratégia a méltányos, egészséges és környezetbarát élelmiszer-rendszerért” című, 2020. május 20-i közleményében ([15]) bejelentette, hogy az „EU – e stratégia célkitűzéseivel és a fenntartható fejlődési célokkal összhangban – támogatni fogja a fenntartható agrár-élelmiszeripari rendszerekre való globális átállást”, és hogy „[e] stratégia révén az EU kulcsszerepet játszhat abban, hogy globális normákat határozzon meg”; mivel a Bizottság a stratégiában kifejezetten kijelentette, hogy „a fenntarthatóbb uniós élelmiszerrendszerhez kereskedelmi partnereink részéről is egyre fenntarthatóbb gyakorlatokra van szükség. A biztonságosabb növényvédő szerek használata felé való fokozatos elmozdulás előmozdítása érdekében az EU – a WTO-szabályokkal összhangban és kockázatértékelést követően – fontolóra veszi a kizárási kritériumoknak megfelelő és az emberi egészségre nagy kockázatot jelentő anyagokra vonatkozó import tűréshatárok felülvizsgálatát.”

W. mivel a Bizottságnak a rendelkezésre álló tudományos információk alapján védenie kell a környezetet és az uniós polgárokat, kihasználva azokat a kötelezettségeket és jogi lehetőségeket, amelyeket a 396/2005/EK rendelet és a 178/2002/EK rendelet ír elő az emberi és állati egészség, valamint a környezet magas szintű védelmének biztosítása érdekében;

X. mivel a javasolt MRL-ek nem védik az európai polgárok egészségét, és ezért ellentétesek a 396/2005/EK és a 178/2002/EK rendelettel;

Y. mivel nem indokolt MRL-eket megállapítani azokra a hatóanyagokra, amelyeket egészségügyi okokból nem hagytak jóvá az Unióban; mivel ezért nem szabad import tűréshatárokat megállapítani a tiofanát-metilre, mivel endokrin károsító anyagként van azonosítva, sem pedig a karbendazimre, mivel az 1B. kategóriájú mutagénként és 1B. kategóriájú, reprodukciót károsító anyagként van besorolva;

Z. mivel a magas MRL-ek megállapításának gyakorlata kettős mércét alkalmaz az uniós és a harmadik országbeli mezőgazdasági termelők között, mivel a nem uniós mezőgazdasági termelők az érintett élelmiszereket továbbra is karbendazim és tiofanát-metil felhasználásával állíthatják elő és exportálhatják azokat az Unióba, ez pedig versenyhátrányba hozza az uniós mezőgazdasági termelőket; mivel másrészről e peszticidek használata veszélyezteti a mezőgazdasági dolgozók egészségét, a lakosság egészségét, továbbá a környezetet a termelő országokban;

1. ellenzi a bizottsági rendelet tervezetének elfogadását;

2. úgy véli, hogy a bizottsági rendelet tervezete nem egyeztethető össze a 396/2005/EK és a 178/2002/EK rendelet céljával és tartalmával, valamint az 1107/2009/EK rendelettel, többek között annak II. melléklete 3.6.2., 3.6.4. és 3.6.5. pontjával;

3. felkéri a Bizottságot, hogy vonja vissza a rendelete tervezetét és nyújtson be új tervezetet a bizottságnak;

4. felhívja a Bizottságot, hogy nyújtson be új rendelettervezetet a bizottságnak, amely a karbendazimra és a tiofanát-metilre vonatkozó összes MRL-t valamennyi felhasználás tekintetében a vonatkozó kimutatási határértékek szintjére csökkenti, és utasítson el az import tűréshatárokra vonatkozó minden kérelmet;

5. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.

([15]) COM(2020)0381.